

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【馬蘭阿美語】 國小學生組 編號 1 號
Talipaelal ko faloco'

O sowal hananay, anca mafalicay nira ko 'orip no tamdaw, o roma i, cowa padeteng hananay mipalita'ang a sowal haw i, mafalicay nira ko tati hay a waywayan no maliyangay a wawa, malasaka tadamaan i 'orip nira. Masamanay? tahacowaay ko 'icel no sowal saw? edeng o mafana'ay mitengil a tamdaw ko mafana'ay.

Itiya ho, ira koya matanengay a kapah, nanay masafa no mako a mimaamaan ko cimacima, nanay mafana' ko cimacima to kacitaneng no mako i ke-siy hananay a fana', sanay ko harateng no mira. Ka, mataelif to ko pinapi:na a mihecaan, nengneng han ko nidemakan nira i, nga'ayay to a ma^min, dengan o taneng a cecay cowa ka tongal, ma:ngoraway ko mira toninian a demak. Yo cecay a romi'ad, longocen nira koya matanengay a singsi. Sowal han noya matanengay a singsi ko mira, "Ata, talatokos kita, tahira i tingroh no tokos i, mafana' to kiso to sasamaanen ko demak."

Papacem, malingad talatokos ko mira, a:dihayay ko fakeloh toya tokos, ma:teditedi'ay, kaheme:kan to. Manengneng ho noya kapah ko kaolahan nira a fakeloh i, papiparoen to noya singsi ko mira i loto. Cowa ho kahalafin, matomes to koya loto, karetengen to a mikoyod, cowa to pakafilo, caciyaw han nira ko mira to, "Singsi, ano kakoyod han i, ca^ ho katahira i tingroh no tokos, mafokilay to a pahawang ko oo'." Saan koya kapah a ma'ohot micaengaw a minengneng to singsi. "Hayi, samaanen to no hatini?" han no singsi a misatawatawa. "O hahepolen to!" sa koya kapah a pacako. "Ano hatira i, mana cowa kahepolen no miso, kakoyod han ko fakeloh, samaanen a macokacok?" sa koya singsi mitatawa a milicay.

Ngada sa koya kapah, cekid sa ko faloco' nira, ahowiday hanto nira koya singsi, miliyasay to. Ikol to i, inaneng sanay to ko mira a minanam to sakafana', ra:nikayay to a mafana'..., o tamdaw hananay i, ano sifaloco' to lalahecién, inaneng, cowa ka pisawadaw, nga mahidepec nira ko sakakaay a sakanga'ayaw no 'orip a fana'.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【馬蘭阿美語】 國小學生組 編號 1 號

感悟

有時候一句話可以改變人的一生，有時候不經意地一句讚美的話，可以讓一個頑皮的孩子改掉壞習慣，成就他偉大的一生。一句話的力量到底有多大，只有聽得懂的人知道。

曾經有一位個年輕人十分聰明，他想在各方面都能夠超越強過任何人，想成為一名無所不知的科學家，但是，經過了多少年以後，他在其他方面做的都非常好。可是，他的智慧一點都沒有增進，他非常的懊惱。有一天，他就去向一位大師求教。大師就對他說：「我們去登山吧，到山頂你就知道該如何做了。」

次日，他們往山頂出發，那山上有很多明亮而透澈的小石頭，煞是迷人。每見到他喜歡的石頭，大師就讓他裝進袋子裡背著。沒多久，袋子裝滿了，他背著就吃不消了。他自言自語的說：「大師，再背，別說到山頂，恐怕連動也不能動了。」他疑惑地望著大師。「是呀，那該怎麼辦呢？」大師微微一笑。

「該放下。」年輕人回答。「那為什麼不放下，背著石頭怎麼登山呢？」大師笑問。

年輕人一愣，忽覺心中一亮，向大師道謝離去。之後，他一心做學問，進步飛快。其實，人只要心中鎖定一個目標，並為之堅持、努力、不放棄，才有可能登上人生的極至高峰。

[本篇漢譯由陳金龍老師撰稿。]

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【馬蘭阿美語】 國小學生組 編號 2 號

O pisimsim to kongko o lotong ato malitengay

Itiya ho, ira koya halipatadoay a malitengay. To cecay a romi'ad, mifaliw ko mira to semot i omaomahan, toya mamaherek ko tayal no mira i, satepotepo sa ko 'orad, saka, comikay ko mira talakaeno no kilang a mikilidong. 'A'esing sa cira toya pitatala to nikasa'sa' no 'orad, itiya ira ko cecay a lotong miraod a mipacaedong to miranan to riko'. Keriden noya lotong ko mira talalotok i loma' nira. Patahekaen noya lotong koya malitengay to kakaenen a mihamham. Ya kakomaen no mira i, matengil nira ko pikakoec no wina noya lotong, saka pakaenen nira koya wina no lotong to sapaiyo, itiya maadah ko adada no wina noya lotong. Hemek sa koya lotong, saka patelong han nira koya malitengay to sikawasay a hatapes. O nini a hatapes i, fitay han ko cecay a felac i, sedasedak sanay ko felac a mahadak, tomes han nira ko hatapes, nanoya cowa to kacango'ot to felac kona malitengay.

Ano cowa patadoen noya lotong koya malitengay i, wa mamanga'ay ko adada no ina nira saw? ano cowa patadoen noya malitengay koya ina no lotong i, wa

Ano cowa patadoen noya lotong koya malitengay i, wa mamanga'ay ko adada no ina nira saw? ano cowa patadoen noya malitengay koya ina no lotong i, wa aira koya hatapes to hasakanga'ayaw no 'orip no mira saw? "O nga'ayay ko faloco' ato halipatadoay kona lotong ato malitengay, mansa ma:lemed ko 'orip no mira a tatos," sanay ko pipaini nona kongko.

Tadamisalamit i faloco' no 'Amis ko sopoc nona "O lotong ato malitengay" a kongko. I niyaro', ano ma'araw no kapah ko mi'orongay to kasoy a malitengay i, cowa ka eca tangsol a mipatado mi'orong; ano sitama' ko mi'adopay, maminokay to, ya sa'ayaway a malitemoh a malitengay i fatad no lalan i, cowa ka eca a pafatisen nira koya malitengay to fongoh no tama', makapahay ato halipalada' ko faloco'nona pinangan, cowa pisaeli to 'aca. Mapahapinang no nga'ayay a faloco' ko mapatadotadoay, maainiiniay a pinangan no niyaro', o salipahakay ato malemeday ko hatiniay a 'orip.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【馬蘭阿美語】 國小學生組 編號 2 號
猴子與老人讀後感

從前有一位樂於助人的老人，有一天他在田裡割草，就在工作快結束時，忽然間下起了大雨，他只好趕緊躲在大樹下等雨停。他在等待雨停時一直打噴嚏，這時來了一隻猴子為他披上一件衣服，並且邀他到山上的家，猴子招待老人許多食物。吃飯時，老人聽見猴子母親咳嗽咳個不停，於是他就拿出藥材給母猴吃，母猴的病因此好了。猴子好高興，於是就贈送老人一個神奇的篩子。這個篩子放一粒米，篩一篩便能篩出好多好多的米，老人家因此一輩子不愁吃了。

如果那隻猴子沒有幫助那位老人，那隻猴子母親的病會好嗎？如果那位老人沒有幫助那隻猴子，那老人會得到篩子，一輩子不用辛苦地工作嗎？這篇故事的主旨在於猴子和老人是個好心和樂意助人的，於是他們有好報。

「猴子與老人」故事的精神與價值，永遠存在我們阿美族人的心中。部落裡的青年若看見老人家肩扛木材或重物，一定立馬幫忙；獵人若有獵獲，在他回家的途中所遇到的第一位老人，一定會將獵物的頭分享給老人家，他不求回報，只求心存善念和分享而已。心存善念的價值觀呈現部落互助和分享的文化，這樣的生活絕對是最快樂和幸福的。本篇漢譯由朱珍靜老師撰稿。

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【馬蘭阿美語】 國小學生組 編號 3 號
Oya lalimaay a tarodo'

Tosaay ko kamay no tamdaw, ona kamay i, awaay ko kafokilan nira a dademak, cecay ko kapal limaay ko tarodo'; ano malacecay kona tarodo' a dademak i, i:dahiayay ko nidemakan nira. Yo cecay a romi'ad, malaliyang kona lalimaay a tarodo', o cima ita ko sakakaay? Sanay,tahidangen aca nangra ko ka'ayaway a singsi misinpang a mipili' to sakakaay nangra a tarodo'.

Miki'ayaw ko salita'ang a somowal, pangangan han kako to salita'ang i, kako to ko sakakaay. Ano palita'ang kita to cima i, cowa o salita'ang ko nipasadakan no mita, halo nga'ayay, idahiyay sa a milekal? mansaka o kako to ko sakakaay o tadamaanay a tarodo'.

Do^do sa ko satoro' a somowal, cowa kahatira yo? nengnengen iso, ano sakatalacowaaw kita anca mitoro' to maan i, cowa o satoro' ko nipasadakan saw? mansaka kako ko sakaka:ay, kako ko saidahi:ay.

Somowal to ko sakiyot, aka to kalaliyalayang kita, ati matatiritiri' kita, o cima no mita ko sati'daway, nga mahapinang o cima ko sakakaay ita?

Liyang sa a maketer ko takowatian, سوال sa, ano tadamaanay kako saan ko سوال namo i, mana i tireng ako a mipakowati ko tamdaw? mansa o kako ko kakalimelaen, cowa to ko laliyangen kona demak.

Sarikolay to i, o saliem in to ko caciyaway, ano mimimi:ming ko tatirengan no mako i, ano matatelek ko tamdaw to demak i, cowa ka eca a mipasadak to saliem in a makakawit, a patokel to pihayda no faloco', sowalen namo xena, cowa o kako ko kakalimelaen saw?

Maherek to a malaliyalayang kona lalimaay a tarodo' i, mahecad ko pisinpang noya singsingsi, papimetmeten nangra kona lalimaay a tarodo', itiya to a mafana' kona tarodo' to tadamaan nangra, tatiih a awa ko cecay, edeng o malapatadotado, nga masacecayay ko 'icel, mapatokelay ko faloco', saka saheto o kalimlaan kona tarodo', o kasasiwa:tik aca nangra a dademak.

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【馬蘭阿美語】 國小學生組 編號 3 號

五指並用

人有雙手，雙手萬能，手有五指，五指並用，合作無間，力量無限。有一天五個指頭爭論著誰是老大？請了台下的老師來當裁判，為它們選出誰最重要

大拇指先說：既然叫我大拇哥，當然我就是老大了。每當我們誇讚別人的時候，不都是豎起大拇指，說好、說棒嗎？所以我最重要。

食指接著說五指並用最後輪到小拇指說：雖然五指裡我最小，但當我們跟別人約定事情時，雙方都會用小拇指來打勾勾，以視承諾，你們說是不是我最重要。

就在大家一番爭論後，裁判老師們做出一致的決定，要五個手指握拳，這時大家才明白彼此間的依存性，缺一不可，也唯有相互合作才能凝聚力量，發揮最大功能，所以五指同等重要，各司其職罷了。

[本篇漢譯由張月瑛老師撰稿。]

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【馬蘭阿美語】 國小學生組 編號 4 號

O hasasowalen to olah no wina

O olah no ina to wawa malecad to tedi' no cidal awaay ko madapoay, o pidipot no wina to wawa, cowa pisaali to sapacoay no wawa, ta:da mapadiheko nira ko faloco' no wawa. Ano cowa kainaneng ko wina a midipot to wawa i, cowa ko ngangay ko 'orip no wawa; ano awa ko olah no wina i, safalihenaw sanay ko faloco' no wawa, o sasienaw kitec sanay ko faloco' no wawa. Itini tona hekal i, o dengan o olah no wina ko mamipadiheko to faloco' no wawa, malecad to pikihecod no cidal mipatedi' to maamaan ko olah no wina, awaay ko masawaday.

Nahofocen ni wina kami a sasepat, awaay to ko hanhan nira a midimokos tamiyanan. To romi'ami'ad, mitangtang to kakaenen niyam, mifafaca' to riko' niyam, mihamham haca to pitilid niyam. Adada sa kami i, salafiifii to ko wina mifafa paising tamiyanan, awaawaay a matengil niyam ko sowal nira to marorayay kako sanay a sowal.

Ya kaepeday a pising ni wina, ya mafetoay a kamay nira, o roray nira kora a midipot tamiyanan, cowa ko mamatawal ako, cipat sanay i faloco' ako ko olah no wina i tamiyanan a sasepat o wawa. Hofocen no wina kami, pahafayen nira kami, pakafana'en nira kami, awaay ko talarikoray a faloco' nira, falah hananay nira ko kaolahan nira a dademaken ato sasalamaen a 'orip. O dademaken to tatayalen no loma' to romi'ami'ad ko maharatengay nira, o sakanga'ayaw niyam konini, o sakaawa no kihar niyam konini. Ona olah no wina i, cowa ko mamaemin niyam a pacoay. Itini i faloco' niyam i, o satadamaanay a tamdaw ko wina i hekal.

Lomahad sato kami anini, miahowiday kami to pidipot no wina i tamiyanan, saka mitengilay kami to sowal no wina, inanengay kami a mitilid maomah, cowa pipalahedaw to narorayan no wina ato pidipot, pariri', pakafana' nira i tamiyanan. Ano ira ho ko romi'ad i, minokayay kami a miliso' to winaan, ataen niyam ko wina talacowacowa a misarakarakat, acaen niyam ko kaolahan nira a riko', kakaenen, malacafay a

105 年全國語文競賽原住民族語朗讀【馬蘭阿美語】 國小學生組 編號 4 號
對母親的感言

母愛就像是無私的太陽一般，她所付出的，從不計較回報，給與我們無限的溫暖。如果沒有母親的溫馨，世界將變得冷酷、淒涼，唯有母愛的光暉才能溫暖世界的每一個角落，讓所有人都得到了愛。

自從我們四個小孩出生之後，母親就沒有輕鬆過，每天細心照顧、關心，擔心我們的學業及健康，卻從來沒喊過一聲累。她那慈祥的面容，還有那雙粗糙的手深印在我的心裡，我永遠都不會忘記，母親是多麼辛勞地為我們付出。

母親犧牲了她的青春，無怨無悔地生下我、養育我，每天做著家事，換來我們的無憂無慮，這份恩情，是怎麼也報答不完的。在我們的心目中，母親是天底下最偉大的人。

如今漸漸長大了，除了心存感激外，平常就要好好孝順父母，當個好孩子，不要辜負母親對自己的用心培育及期望。只要一有空就回來，多陪陪她或帶她出去走走，也算是給母親的禮物啊！